

Digitale centralbankpenge

Til debat

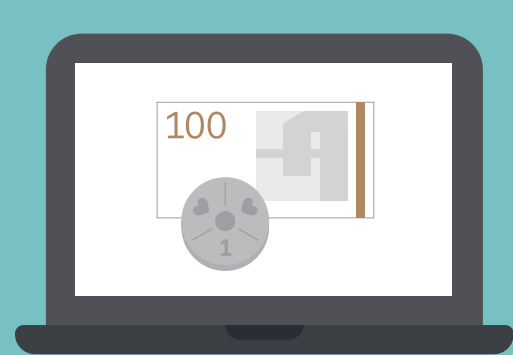
Spørgsmålet om at indføre digitale centralbankpenge – eller CBDC (Central Bank Digital Currencies), som de også kaldes – debatteres løbende. Der er forskellige måder at indføre CBDC på. Og der er forskellige holdninger til, om der er behov for CBDC. Hvad er op og ned, og hvad kan konsekvenserne være?

Vi gennemgår her væsentlige fakta og opsummerer Nationalbankens holdning.

Først lidt fakta om danske penge og betalinger

95%

af alle penge i Danmark er digitale

Penge består af sedler, mønter og indskud i private banker. Af den samlede pengemængde er det kun omkring 5 pct., der er sedler og mønter. De resterende 95 pct. er penge på konti i banker.

Danskerne er mestre i at bruge digitale betalingsløsninger

Danskerne kortsbruger ligger i toppen i Europa

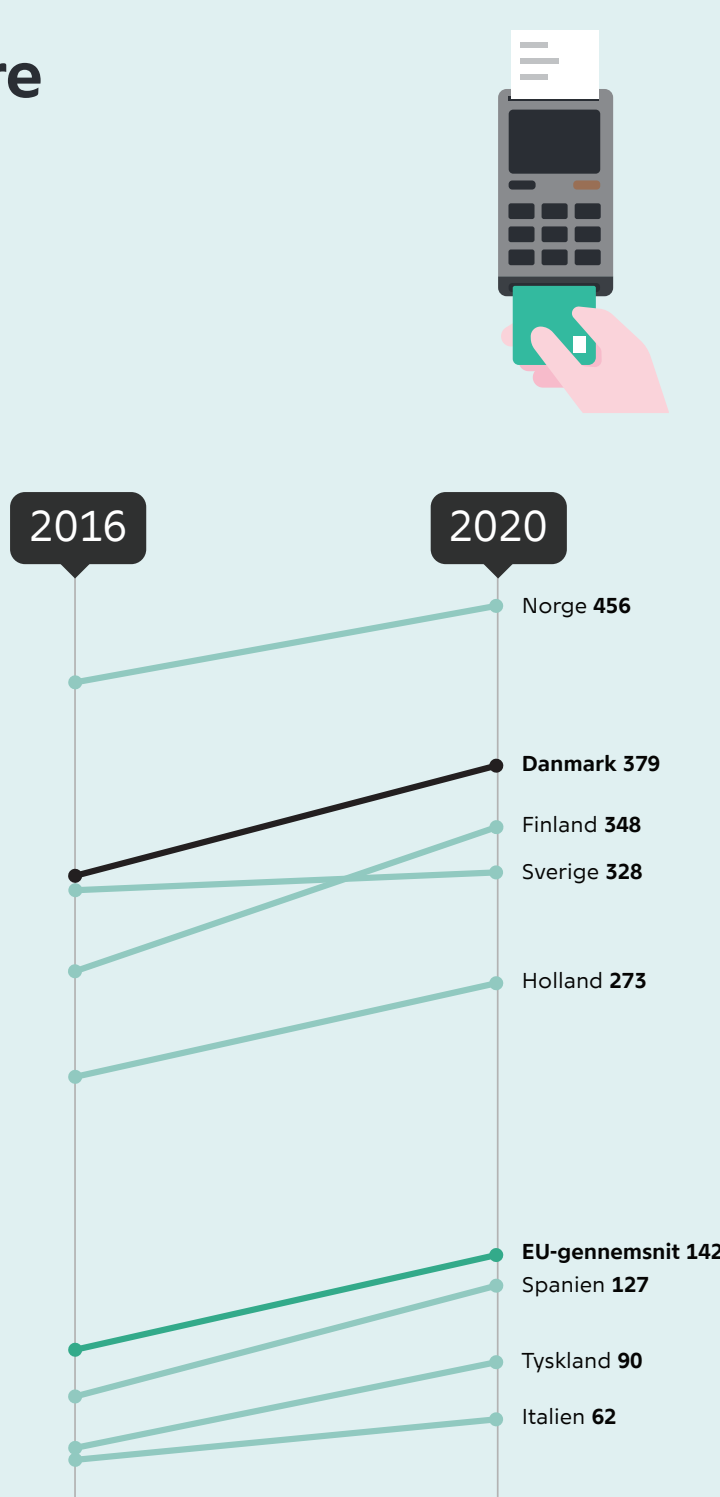
Betalinger med sedler og mønter har i en årrække haft en vigtig betydning, efterhånden som de elektroniske alternativer er blevet flere og stadig mere smarte.

De danske forbrugere betaler overvejende med elektroniske betalingsløsninger, især med betalingskort. I 2019 udgjorde antallet af kontantbetalinger blot 16 pct. af det samlede antal betalinger i detailhandlen.

Digitale centralbankpenge er en ud af flere måder at gøre penge og betalinger elektroniske.

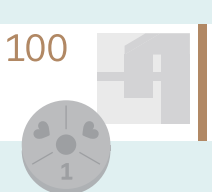
I lande, hvor elektroniske betalinger ikke er så udbredte, og hvor man ønsker at fremme elektroniske løsninger, kan det derfor især give mening at kigge på digitale centralbankpenge som en mulig løsning.

Til højre ses antal årlige kortbetalinger pr. indbygger i udvalgte europæiske lande.

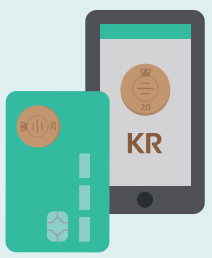
Hvad er forskellen på kontanter, digitale penge og CBDC?

I debatten om digitale penge og CBDC blandes begreberne nogle gange sammen. Kryptoaktiver, som fx Bitcoin, indgår også nogle gange i debatten, selvom det er noget helt andet.

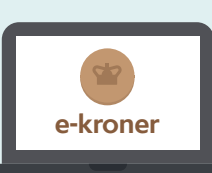
KONTANTER

er sedler og mønter. De er fysiske og udstedes af centralbanker. I Danmark er det Nationalbanken, der udsteder kontanterne.

DIGITALE PENGE

er indskud i banker. Alle de penge, som borgerne har, og som ikke er kontanter, er digitale penge. Det er digitale penge, vi bruger, når vi betaler med mobilen eller et betalingskort. Og det er digitale penge, vi flytter fra én bankkonto til en anden, når vi bruger netbank. Vi har altså allerede digitale penge i dag, og de udstedes af bankerne sammen med borgere og virksomheder, i takt med at kreditværdige kunder optager lån. Pengene i banken er sikrede via indskydergarantien op til ca. 750.000 kr.

CBDC

er digitale penge udstedt af centralbanken til virksomheder og husholdninger. I Danmark ville det i praksis betyde, at Nationalbanken skulle supplere udstedelsen af sedler og mønter med at udstede digitale penge. Altså en CBDC, som borgere kunne bruge som betalingsmiddel.

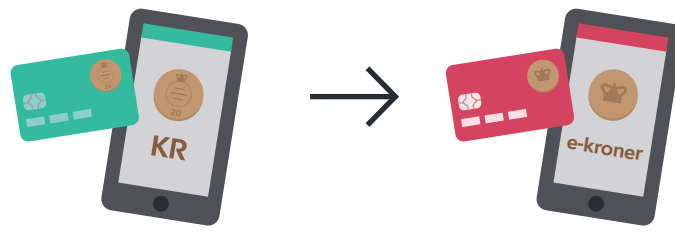
Hvorfor CBDC?

Årsagerne til at undersøge CBDC kan være forskellige fra land til land. I nogle lande kan CBDC måske forbedre ineffektive betalingssystemer eller styrke den finansielle inklusion, dvs. borgeres adgang til bankkonti. Andre steder fremhæves en faldende brug af kontanter som årsag.

CBDC rejser en række grundlæggende spørgsmål om de juridiske, økonomiske og finansielle konsekvenser, der følger af, at centralbanker udbyder CBDC, som vil svare til en slags konkurrerende indlånskonto til private bankers indlånskonto.

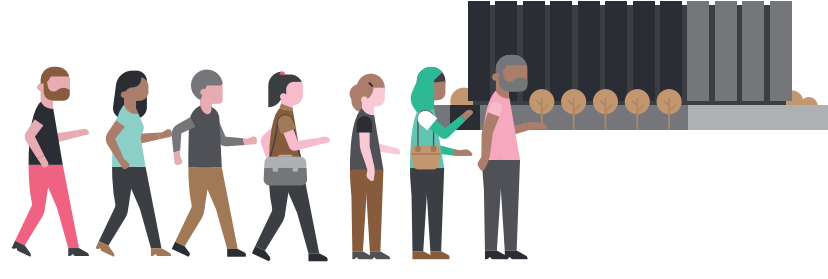
Ny teknologi og CBDC

CBDC kædes ofte sammen med anvendelsen af ny, innovativ teknologi, såsom blockchain-teknologi, der måske kan føre til nye og bedre betalingsformer. Men det er vigtigt at skelne mellem betalingsteknologi og muligheden for at få en indlånskonto hos Nationalbanken i form af en CBDC.

Hvordan kan en CBDC fungere i praksis?

Fx kan en CBDC udstedes via banker, så alle borgere får mulighed for at få en ekstra konto i netbanken med CBDC. Her kan en borger have et begrænset beløb stående, der er garanteret af Nationalbanken, og gennemføre betalinger på samme vis som med de penge, der står på den almindelige indlånskonto lige ved siden af i netbanken.

Dine digitale penge er i sikkerhed

Ca. **750.000 kr.**

I Danmark er de indskud, kunderne har stående i banken, dækket af en garantiordning på op til 100.000 euro – svarende til ca. 750.000 kr.

Garantiordningen betyder, at borgere og virksomheder kan være trygge ved, at deres digitale penge står i en privat bank.

Bankernes rolle i samfundet

Bankernes kerneopgaver er at give kredit, tage imod indlån og formidle betalinger. Det er essentielt for samfundet, at bankerne udfører de opgaver. På den måde kan kreditværdige virksomheder få de lån, som er nødvendige for at kunne investere og skabe job.

Husholdningerne kan samtidig låne til køb af fx hus eller bil og tilbagebetale på et senere tidspunkt. Bankerne løfter

dermed en vigtig opgave i samfundet. De påtager sig samtidig en risiko, men de er også eksperter i at vurdere, hvem der er kreditværdige og dermed i stand til at tilbagebetale lån.

Konkurrencen mellem bankerne sikrer, at bankerne udvikler deres forretning i takt med kundernes behov. Hvis bankerne ikke gjorde arbejdet, skulle en statsbank gøre det, og der er ingen

garanti for, at den vil kunne gøre det bedre.

Den særlige rolle, som bankerne har i samfundet, er grunden til, at den finansielle sektor er en af de mest regulerede.

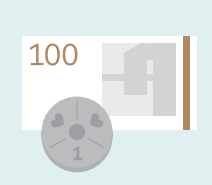

NOGLE HAR BEHOV FOR AT SPARE OP

NOGLE HAR BEHOV FOR AT LÅNE

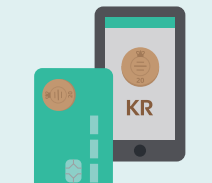
Opsummering

KONTANTER

Direkte krav mod Nationalbanken

Faldende brug

DIGITALE PENGE

Krav mod private banker og dækket af indskydergaranti

Stigende brug

CBDC

Direkte krav mod Nationalbanken

Findes ikke

NATIONALBANKEN MENER

SIKRE OG EFFEKTIVE BETALINGER

Det væsentlige formål er sikre og effektive betalinger for borgere og samfundet – Danmark er førende i brugen af digitale betalinger.

FØLGER UDVIKLINGEN TÆT

Nationalbanken følger udviklingen på området tæt, herunder udviklingen i de lande, der har igangsat konkrete projekter om CBDC.

NY TEKNOLOGI

Ny teknologi kan føre til nye, innovative betalingsløsninger.